

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת המנהל הכללי

תאריך פרסום 31.12.23

חוזר מנכ"ל מספר 2.1.3.3

נושא: תאגידים עירוניים ואיגודי ערים, תת נושא: תאגידים עירוניים

פעילות הרשויות המקומיות בתחום האנרגיה באמצעות חברות עירוניות

מדינת ישראל קבעה יעדים למעבר למשק אנרגיה מקיים והפחתת גזי חממה, כחלק מההתמודדות עם משבר האקלים ועל מנת לשפר את איכות הסביבה והחיים בישראל. היעדים נקבעו במסגרת החלטות ממשלה שונות: יעד של 30% אנרגיה מתחדשת מסך הצריכה עד שנת 2030 (סעיף 1 להחלטת ממשלה מס' 465 "קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל ותיקון החלטות ממשלה" מיום 25.10.2020), יעד התייעלות בשיעור של 1.3% שיפור בעצימות האנרגיה (סעיף 1 להחלטת ממשלה מס' 541 "אישור עדכון לתוכנית הלאומית להתייעלות באנרגיה והפחתת פליטות גזי חממה" מיום 24.10.2021) ויעד של 95% ייבוא רכבים ללא פלטות גזי חממה בשנת 2030 (סעיף 2(ו) להחלטת ממשלה מס' 171 "מעבר לכלכלה דלת פחמן" מיום 25.07.2021).

משרד האנרגיה והתשתיות רואה בשלטון המקומי שותף מרכזי להשגת יעדים אלו של אנרגיה מקיימת, שימוש בתחבורה חשמלית יעילה באנרגיה והתייעלות באנרגיה. לפיכך, משרד האנרגיה והתשתיות ומשרד הפנים (להלן - **המשרדים**) פועלים בשיתוף פעולה לקדם צעדים שיעודדו בניית יכולות ברשויות המקומיות לטובת השגת היעדים הלאומיים כפי שנקבע בהחלטת ממשלה 541 הנ"ל. המשרדים רואים במעבר לאנרגיה מקיימת גם הזדמנות ליצירת עוגנים כלכליים חדשים עבור הרשויות המקומיות והגדלת ההכנסות העצמאיות שלהן, דבר שיביא לשיפור מצבן הכלכלי ואיכות החיים של התושבים. הרשויות המקומיות יכולות לפעול במספר מסלולים על מנת להקים במרחב הציבורי ובנכסי הרשות מיזמים לאנרגיה מקיימת, שימוש בתחבורה יעילה באנרגיה והתייעלות באנרגיה.

מטרת חוזר זה היא לקבוע את הכללים לפעילות של הרשויות המקומיות שיבחרו לפעול באמצעות תאגידים עירוניים בתחום האנרגיה: באמצעות תאגיד עירוני קיים, באמצעות תאגיד עירוני חדש בשליטה מלאה של הרשות המקומית, באמצעות תאגיד עירוני חדש בבעלות משותפת של כמה רשויות מקומיות ביחד, או באמצעות תאגיד עירוני חדש בשליטת הרשות המקומית ובשיתוף עם המגזר הפרטי (להלן - **תאגיד אנרגיה**).

הרשויות המקומיות שיבחרו בכך, יוכלו לפעול תוך הסתייעות בתאגיד אנרגיה, על מנת להאיץ את המעבר לאנרגיה מקיימת בתחומים הבאים:

1. פרויקטים להתייעלות באנרגיה בנכסי הרשות או תאגיד האנרגיה (להלן - **נכסי הרשות**) (כגון פרויקטים של החלפת מזגנים, שדרוג מערכות תאורה וכד');
2. תשתיות טעינה ציבוריות לרכבים חשמליים בדרכים ובשטחים ציבוריים;
3. הקמה של מיתקנים כמפורט להלן לייצור אנרגיה על גבי נכסי הרשות המקומית, וזאת כשימוש נלווה לנכסים אלה, לצורך אספקת חשמל למתקנים ולנכסים של הרשות המקומית, או לצורך מכירת החשמל שנוצר ממתקנים אלו לרשת החשמל:

- אנרגיה מתחדשת (בדו-שימוש ובשטחים קרקעיים);
- אגירת אנרגיה (מגוון טכנולוגיות, ובהן איון ליתיום, דחיסת אוויר);
- מתקני קו-גנרציה, טריגנרציה (על בסיס גז טבעי).
- מערכות בקרה וניהול אנרגיה במתקנים ונכסים כאמור בסעיף זה.

יודגש כי הוראות חוזר זה הן כפופות לכל רגולציה אחרת ולהוראות כל דין, ובפרט הינן כפופות לרגולציה הנדרשת בתחום האנרגיה. למען הסר ספק יובהר כי אין בחוזר זה או באישור שיינתן לפיו משום אישור, רישיון או פטור מאישור או רישיון כאמור ככל שהם נדרשים בכפוף לכל דין, ואין בהם משום הבטחה למתן אישור או מתן אישור, רישיון או פטור כאמור, ובפרט אין בהוראות חוזר זה משום אישור או הבטחה כאמור בתחום האנרגיה.

בצו העיריות (הקמת תאגידים), התש"ם-1980, ובצווים המקבילים לו החלים על מועצות אזוריות ומועצות מקומיות, נקבע כי לא תייסד רשות מקומית חברה, חברת בת, אגודה שיתופית או כל אגודה אחרת (להלן - תאגיד), לכל מטרה שהיא בגדר סמכויות מועצת הרשות המקומית (להלן - המועצה) ותפקידיה, ולא תרכוש מניות או ניירות ערך או זכות הנאה אחרת של כל תאגיד שמטרותיו מסייעות, לדעת המועצה, להשגת כל מטרה כאמור ולא תנהג בהם דרך בעלים ולא תהיה חברה בעמותה, אלא באישור שר הפנים ובתנאים שהוא קבע. על כן, רשות מקומית המבקשת להקים חברה עירונית בתחום האנרגיה תגיש בקשה לאגף בכיר לתאגידים עירוניים במשרד הפנים, בהתאם להוראות המפורטות בנוהל זה.

הבקשה תכלול את המסמכים הבאים:

1. **מכתב פניה רשמי של ראש הרשות המקומית** - המבקש את אישור השר להקמת החברה.
2. **חוות דעת מוקדמת של מנכ"ל הרשות המקומית בדבר הקמת החברה** - לפיה בחן את ניתוח החלופות ואת התכנית האסטרטגית והוא סבור כי יש תועלת בהקמת החברה. במקום בו לא מכהן מנכ"ל תוגש חוות דעת המזכיר.

3. **חוות דעת מוקדמת של גזבר הרשות המקומית בדבר הקמת החברה** - לפיה בחן את ניתוח החלופות ואת התכנית האסטרטגית והוא סבור כי יש תועלת כלכלית בהקמת החברה. במסגרת זו יש לתת את הדעת גם על סוגיית תשלום התאגיד בגין שימוש בנכסי הרשות ותשלום הרשות בגין שירותי התאגיד.
4. **חוות דעת היועץ המשפטי של הרשות המקומית** - על היועץ המשפטי להתייחס בחוות דעתו, בין היתר, למקור הסמכות, להתאמת הבקשה להוראות על פי כל דין בנושא ולחוזרי המנכ"ל הרלוונטיים, ציון הבעיות המשפטיות, ככל שישנן, ודרכי פתרון, וקביעה ברורה כי בחן את הבקשה והוא סבור שאין מניעה משפטית לאשרה. היועץ המשפטי יאשר כי התקנון המוצע תואם את הוראות נוהל זה.
5. **החלטת מועצת הרשות המקומית** - יש להמציא את הפרוטוקול המלא של הישיבה שבה התקבלה החלטת מועצת הרשות המקומית על הקמת החברה ואישור התקנון ברוב של חברי המועצה כולל פירוט הנוכחים, רשימת חברי המועצה והתפלגות ההצבעה. לעניין זה, "רוב חברי המועצה", הכוונה לרוב החברים מסך כל חברי המועצה המכהנים. החלטת מועצת הרשות המקומית תתקבל לאחר שהוגשו בפניה חוות הדעת של הגורמים המקצועיים (המנכ"ל, הגזבר והיועמ"ש) והתכנית האסטרטגית.
6. **תכנית אסטרטגית** - התכנית האסטרטגית תוגש על פי הפורמט המוצג בנוהל אסדרת חברה עירונית המפורסם באתר משרד הפנים.
7. **תקנון החברה** - התקנון יוגש חתום בחותמת הרשות וכן בחתימות מקוריות של המייסדים. בשמה של הרשות המקומית יחתמו מורשי החתימה ברשות המקומית.
- טרם חתימה על התקנון כאמור, הרשות המקומית תעביר את טיוטת התקנון לבדיקת משרד הפנים, ולאחר אישורו יועבר לרשות המקומית לחתימה ולאישור של מליאת הרשות המקומית.
- התקנון יכלול את ההוראות המנויות בנוהל אסדרת תאגיד עירוני המפורסם באתר משרד הפנים.
8. **בחירת שותף** - אם החברה מוקמת בשותפות עם גורם אחר שאינו רשות מקומית, יש לערוך מכרז פומבי לבחירת השותף בהתאם לכללי המכרזים החלים על הרשות המקומית. טיוטת המכרז תועבר לאישור משרד הפנים טרם פרסומו.
9. **הבהרות ודגשים**

9.1	במקרה שהחברה תוקם באחזקה משותפת של גורמים אחרים שאינם רשות מקומית, לרשות המקומית יובטח רוב בזכויות ההצבעה במוסדות החברה, בדירקטוריון ובאסיפה הכללית.
9.2	חוות הדעת של הגורמים המקצועיים, התוכנית האסטרטגית, והתקנון המוצע יוגשו לחברי המועצה בטרם תחליט מועצת הרשות המקומית על הקמת החברה.
9.3	כלל המסמכים הנדרשים יועברו לאגף כיחידה אחת. זאת למעט תקנון החברה אותו מומלץ להעביר לאישור האגף לפני המסמכים האחרים, בליווי מכתב המסביר את אופי הפעולה המבוקשת וחוות דעת משפטית לפיה התקנון המוצע תואם לנוהל זה.
9.4	נציגי הרשות המקומית בחברה מכהנים מתוקף תפקידם ברשות המקומית. לפיכך, היותם נציגי הרשות תודגש לצד שמם ברשימת חברי הדירקטוריון באופן שיובהר כי אותו הנציג מונה על ידי הרשות המקומית. יודגש כי כללי המינוי, הכשירות ופקיעת הכהונה יחולו על פי תקנות העיריות (נציגי העירייה בתאגיד עירוני), תשס"ו – 2006.

9.5. בסיום התהליך, לאחר קבלת האישור החתום על ידי מנכ"ל המשרד, יש לאשר את הקמת החברה ברשם התאגידים במשרד המשפטים.

9.6. חברי הדירקטוריון שהם נציגי הרשות המקומית ימונו על ידי מועצת הרשות המקומית בהתאם לתקנות העיריות (נציגי העירייה בתאגיד העירוני), התשס"ו – 2006. במסגרת זו יש לאשר את מינויים של נציגי הרשות בחברה בוועדה לבדיקת מינויים הפועלת מטעם המשרד. ניתן ליצור קשר עם מזכירות הוועדה בהתאם לפרטי ההתקשרות המופיעים בתפריט התאגידים העירוניים באתר האינטרנט של משרד הפנים.

בברכה,

רון פרץ

המנהל הכללי